

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoe 20 para, a zastareni para 30.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema doličnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrabu, uz koja nema pličine preplatne, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i nove treba šaljati Uradu Objavitelja Dalmatinskog u Zadaru.

IZLASI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 21. Službeno se javlja:

21. augusta 1918.

Talijansko bojište:

Talijanski izvidnički odjeljci pokušaše kod Nervesa da se uvrste na istočnoj obali Piave. Oni bježu uništeni. Uostalom na više mjesta artiljerijski boji.

Arbanija:

U Arbaniji nije se ništa osobito zabilo.

BEČ, 22. Službeno se javlja:

22. augusta 1918.

Talijansko bojište:

Na brdu Cimonu odbijen je talijanski zagon. Arbanija:

Jedna eskadra koja se sastojala od austro-ugarskih i njemačkih kopnenih letjelica i c. i k. hidroplana napade neprijateljske letjelice naprave kod Valone. Opazilo se više požara. Naše se letjelice povratile zdrave do jedne.

Doglavica generalnog štaba.

Talijanske letjelice oko Ljubljane.

LJUBLJANA, 22. Jutros u 11 sati doleće sa jugozapada tri neprijateljske letjelice prema Ljubljani; ali kad obrambeni topovi stadoše u njih pucaju, one krenuše natrag prije nego su prispjele više grada.

Austro-ugarska podmornica potopila francusku krstariču „Dupetit Thouars“.

BEČ, 22. Jedna naša podmornica uništi dana 7. o. m. u Atlantičkom Oceanu francusku oklopnu krstariču „Dupetit Thouars“, koja je pratila kao lagaj vodilicu jak transport iz Amerike u Francusku.

Izvještaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 21. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 21. augusta 1918.

Zapadno bojište:

Skupina vojske nasljednika prijestola Ruprechta:

Kod Deuf Berquina i Merville i južno od Lysa odjeljici pješadije ostavljeni u pretpolju naših novih linija odbije više puta engleske zagine i djelimične napade; pri tome mitraljezi i artillerija zadadoše neprijatelju osjetni gubitaka. S obe strane Scarpe i sjeverno od Ancre bilo je pješadije.

Vojna skupina generala Boehna:

Sjeverno-zapadno od Roje jedna divizija koja se od dana 9. augusta bori u žarištu boja, odbije nove jake neprijateljske napade. Između Avre i Oise artillerijski boj popodne poraste do veće jačine. S obe strane Craapeumesnila, sjeverno i južno od Lassignya i na visovima jugo-

zapadno od Dugona neprijatelj se po više puta zagoni jakim napadom, ali mu se svaki skriš u našoj vatri i u protudatu.

Na bojnom polju između Ancre i Avre uništilo se od dana 8. avgusta preko 500 neprijateljskih oklopnih kola. Između Oise i Aisne započeo je nov neprijateljski pokušaj da probije, koji se od nekoliko dana očećivao i kojem su dana 18 i 19. avgusta bili uvodom jaki napadi. Pošto je vatra do skrajne jačine porasta, bijeli crni Francuzi napadaju ranim jutrom u dubokim redovima, podupirani velikim brojem oklopnih kola, i to na širini od 25 kilometara. Ovi prodrije mjestimice u naše prednje linije. O podne prvi neprijateljski juriš razbijše se u bojnim pozicijama naše pješadije na liniji Carlepont južno od Blerancourta-Vezaponin-Pommiersa. Snažan protunapad ubjije neprijatelja, koji se prijelazno zagoni iza lega Juvignya, na Bieuxy.

Francuzi nastavše do u kasnu večer svoje ljute napade, koji se na svoj fronti skrišu. Neprijateljevi pokušaji da probije propadoše prvi dan sa najtežim gubicima, ma da je najbezobzirnije ulagao svoje snage.

BERLIN, 22. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan 22. avgusta 1918.

Zapadno bojište:

Južno od Arrasa Englez počeše jučer nanoč se velikim napadima. Poduprta najjačom vatrom i sa više stotina oklopnih kola, neprijateljska pješadija napade, uložena u dubokim redovima, na fronti širokoj nekih 20 kilometara. Njen prvi juriš skriš se pred našim bojnim pozicijama. Lokalnim protuudarima preteosmo do zagona, i usasno neprijatelje po planu prepustili. Neprijateljevi zlostoki napadi, cio dan nastavljeni, propadoše sasvim za teškim po njega gubicima.

Jugo-zapadno od Dugona odmaknuso bez boja u noći od 20 na 21. avgusta od neprijatelja. Cete koje se bore u Carlepontskoj šumi povukosno iza Oise, a da neprijatelj nije to ni opazio; zbog toga nije se razvili napadi, koje je protivnik jučer pripremio najjačom artillerijskom vatrom za više sati. Napadima koje je neprijatelj cio dan nastavlja između Blerancourta i Aisne, uspije je jedino kod Blerancourta da steče zemljišta. Ostala navalna preduzeta navečer se osobitom snagom s obe strane Morainskog Ždrijela, skriš se sa teškim gubicima po neprijatelju.

Prvi general, kvartirmajstor Ludendorff.

Večernji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 22. navečer. Djelimični bojevi kod Bailleula i južno od Lysa. Golemo rvanje na Ancri i Sommi. Na južerašnjem bojištu sjevero-zapadno od Bapauma i na fronti između Alberta i Somme našim protunapadom učinimo da propunu u veliko zasnovane engleske napade. Bilo je francuskih napada između Oise i Aisne pred našim novim pozicijama.

— On poče: Onaj gordi vitez, čiji je onaj zamak tamo na brežuljku, s one strane rijeke, riješio se jednog dana, da uđa svoju kćer za jednog bogatog i vrlo moćnog čovjeka, koji ju je vrlo volio. Ali mlada djevojka bila je veoma protivna, jer je ona već s drugim vjerenja bila. Ona napisala svome vjereniku pismo, kako je otac goni, da se uđa za drugoga. „Zato ti kažem hiljadu puta zbgom“, pisaše ona njemu, „i molim te ne tuguj za mnom, ja će tebi u srcu svom ostati vjerna.“

Ali otac oduze sluzi pismo, i izgori ga.

— Tako dogje i dan svadbe, ona ga pozdravljaše mnogim susama. Ali u crkvi nije plakala; bol joj skameni i srce i lice, i svi u crkvi plakahu zbog nje.

— I vitez, njen otac, primjeti kako joj je bol srce skameni. I uplaši se zbog svog djebla. I kad se vratila iz crkve, on pozva kćer u svoju sobu i reče joj: „Drago moje dijete, ja sam postupao ružno i nepravedno spram tebe. I pada pre dana na kolje na, i prizna joj, da je njen pismo izgorio. Jer, bojao se, da će je njen dragan silom oteti, ako buđe čuo za njenu udabu.“

— Ona mu reče: „To te samo može izvinuti, oče, što nijesi znao, kakvo si zlo time učinio.“ I izgaje napole. Tu joj se približi mlađeđenja i zapita je: „Zato ti se na licu viđi toliki bol, draga moja?“ — Na to mu nevjesta odgovori:

— „Zato što imam dragoga, kome sam se zaklela, da ga neću nikada ostaviti.“ Ali on joj reče: „Nemoj za to biti žalošna. Moja je ljubav tako velika, da mislim, da te niko ne može više usrećiti, no ja.“

— „Tako svi misle, koji vole“, reče ona.

— „Kaži mi samo, šta da radim, da utrem bol sa tvoga lica, i ja ti ćeš dokazati, da uistinu govorim.“ Tada ona dobri smjelosti i smisli: reči mu,

Engleski izvještaji.

LONDON, 21. (Reuter). Haig javlja: Jutros napadomo na širokoj fronti sjeverno od Ancre. Po dosadašnjim izvještajima naše čete napreduju povoljno.

LONDON, 22. Agencija Reuter javlja, da je treća armija iznenadila sašvim neprijatelja napadom na fronti od 19 milja. Zauzeo Courcelles i Achiet.

Izmegju Spanjolske i Njemačke.

SAN SEBASTIAN, 21. Ministar spoljašnjih poslova Dato poriče tvrdnje novina, da je radi torpediranja španjolskog parobroda bila Njemačko poslana nota. Takova nota ne postoji. Kabinet je jednodušno zaključio, da održi neutralnost.

SAN SEBASTIAN, 22. (Reuter). Ministar spoljašnjih poslova Dato reče, da Spanjolska ne će da stupi u rat, premda bi imala to da razloži. Spanjolska će ograničiti svoje postupanje na pametnu energičnu obranu, a neće joj držanje biti ratoborno, kako nije nikad ni bilo.

Izjava spanjolskog ministra spoljašnjih poslova o njemačkoj noti.

SANTANDER, 21. (Reuter). Ministar spoljašnjih poslova Dato izjavlja da nije istina da je vlast dobila njemačku notu, koja bi značila da su prekinuti svi odnosi i da su svi ugovori sa španjolskom vlastom ukinuti.

U RUSIJU.

Finski „Crveni Gardisti“ stupaju u engleske čete.

HELSINKI, 22. Bivši poglavica crvene garde u Petrogradu vrbovao je 10.000 finskih crvenih gardista, koje će poslati u Murman, gdje će stupiti u engleske čete.

Anglo-francuske čete poražene.

MOSKVA, 23. Petrogradska agencija. Anglofrancuzi pretrpeše težak poraz kusajući da se združe sa Čehoslovacima u pravcu jezera Onege. Zapremisno Cekulov, otesno 2 topa i 3 mitraljeze. Na sjevernoj Kavkaskoj fronti zapremisno sjeverno od Zarizina selo Pečangu i odnosimo 10 mitraljeza. Težaj i Kozaci loga kraja stupaju dobrovoljno u crvenu gardu.

Japanske čete krenule na frontu.

LONDON, 21. (Reuter). „Times“ javlja iz Vladivostoka 16. o. m.: Prispije je jutros amo general Otani. Najveći dio japanskih četa krenu danas na frontu. Engleska artillerija već je zapodjela boji.

Za sporazum između Rusije i Engleske.

MOSKVA, 22. Vijest petrogradske telegrafne agencije. Dizozemske poslanike u Petrogradu obratio se na sovjetsku vlast u ime Engleske s prijedlogom za sporazum između Rusije i Engleske: kako Rusija pristane na to da pusti na slobodu zatočene engleske državljanje, Engleska bi se tada obvezala da neće vršiti odmazde na jednom ili

valjda će mu Bog srce potresti. I ona mu ispriča, da su se ona i njen dragan jedno drugom zakleli, da se onaj, koji buđe prevaren, od ljubljenoga stvorenja, mora ubiti na dan svadbe. „Tako će se moj miloš danas ubiti“, reče mlada. I ona kleće pred mladoženju i u svom prevelikom očajivanju moljaše: „Dozvoli mi, da odem k njemu prije nego što to izvrši.“

Bol jađne žene bio je tako silan i pun iskrenosti, da je njen mladoženja, ma da je mislio: „Ako je pustim da ide onome, koji je voli, neću je viđjeti nikad više“, ipak reče: „Cini ono, što ti se čini najbolje“. Ona se podži i zahvali mu suznim očima. Ona pogje u dvoranu, gdje su gosti već zasjeli za stolove i čekali na ručak, gledali i umorni poslijevog puta i službe božje.

— „Mile gospodje i gospodo“, reče mlada, moram da vam saopćim, da sa dopustom mogu muža, još danas odlazim mome dračatu.“

— On se dešava, da što sam se iznijevila, iđem njemu, da mu kažem, da sam bila primorana udati se. Ne čuđite se, što lično idem njemu, jer taku ozbiljnu stvar ne može se upotrebiti ni pismo, ni glasnik. Ali vas molim: jedite i pijte, budite veseli, dok se ja ne vratim. Ja ču se vratiti, kad budem spasla dragoga od smrti.

Svi su gosti zaplakali, kad su čuli za njenu bol i opasnost koja prijeti, i rekose joj: „Mi ne možemo ni jesti ni pitи, ni veseliti se, dok te takva žalost muči. Iđi, pa kad se vratiš, onda ćemo početi sa gozbom i veseljem.“

— I oni se dijoše iza stola.

Kad mlada progje kroz dvorište, podžiće se u kuću, jer je kuhan čuo, da se ručak odgađa za nekoliko sati. Silno se razjari, kad pomisli na pečenje i druga razna jestiva, koja će za to

drugom stalištu pučanstva. Ruska vlast ima od nizozemskog poslanstva potvrdu, da su Englezi preduzeli nekoliko represivnih mjer protiv čitavih stališta pučanstva sovjetske republike.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 21. Glavni stan, 20 o. m.
Fronta u Palestini:

Prešlo noći Englezi napadoše poslije žestoke vatre naše pozicije u obalnom odsječku. Jaka neprijateljska pješadija, koja je uderala poduprta artilerijskom vatrom, bje potpuno odbijena nakon oduljeg, krvavog boja bajonetom i ručnim granatom. Protivnici gubici vrlo su veliki. Mnogi mrtvi leži pred našim pozicijama. I neprijateljski zagon na Hardškeru je jednako odbijen. Čio dan obostraša artillerijska vatra.

U noći između 19 i 20. avgusta neprijateljske letjelice napadoše Carigrad; nije bilo šteta; nekoliko talijanskih državljanina lako je ranjeno.

CARIGRAD, 22. Glavni stan, 21. avgusta 1918.
Fronta u Palestini:

Zapadno od ceste Jerusalim-Dablos razvije se noću kratak boj vatrom između neprijateljskih izviđačkih odjeljaka i naših straža, u kojem učestvova obostrane

Iz Reichstaga.

Rasprava o spoljašnjoj politici u stalnom odboru.

BERLIN, 21. U stalnom odboru Reichstaga govorio je danas državni tajnik za spoljašnje poslove Hintze o položaju.

On je između ostalog prosvjedovao protiv Balfourove nečuvene tvrdnje, da je njemačkom posredovanju u Finskoj bio cilj, da dovede Finsku pod njemačku odvisnost. Isto tako prosvjedovao je protiv nemile optužbe, da je Njemačka silila Poljsku i Ukrajinu na aktivnu vojnu službu protiv neprijatelja Njemačke, kao što je protiv Engleske radila s Grčkom. Kaže, da nije bio prisiljen niti cigli jedan vojnik iz ovih zemalja na vojnu službu u korist Njemačke. U svojoj optužbi protiv njemačko-rumunjske politike Engleska igra ulogu lukepeza, koji više: «držite lukepeza!» Sudbina Rumunjske bila bi doista bolja, da je Engleska nije odvratila od njenе zdrave predaje.

Zast. Solt utvrguje uzredno, da je samo rumunjsko novinstvo upravo posljednjih dana neglasilo, da su se izbori za sadašnji parlament izveli u redu bez njemačkog uticaja. Solt se zatim iscrpljivo bavi Balfourovim izvodima u pogledu kolonija. Poimenice navodi njegovu izjavu, da bi uspostava njemačkog gospodstva u kolonijama značila tiranstvo nad urođenicima i podizanje velikih crnačkih vojska u Srednjoj Africi. Čini se, da Balfour neće da znade ništa o orijaškom broju crnih radnika decimiranih i o vojskama sastavljenim od vojnika iz engleskih i francuskih kolonija. Čini se, da on neće da znade ništa o prisilnom novačenju dozvoljenom od donje kuće u engleskoj Africi. Balfour je zaboravio, da je Njemačka jedina sila, koja je izričito postavila među svojim ratnim ciljevima ukinuće militarizma u Africi. Nema sumnje, da bi sudbina čitave Afrike bila bolja, da Engleska nije prezrela ugovore o Kongu. Kratka povijest njemačkih kolonija pokazuje, da Njemačka nije htjela tjerati niti je tjerala agresivnu politiku bilo u Africi bilo na južnom moru. Mi ne težimo za nadvlascu, mi nećemo da budemo ulje nad vodom. Mi želimo nagodbu između kolonijalnih država na osnovici da kolonijalni posjed treba da odgovara gospodarskim snagama evropskih naroda i njihovoj dostojnosti, dokazanoj povješću. One države, koje poštuju čovječanstvo i u raznobojnim narodima, stekle su moralno pravo, da budu kolonijalna moć. Njemačka je stekla to pravo još prije rata. Balfourov govor hoće samo da moralno opravda razbojnički nagon engleskih zavojevača. Njegov govor ima cilj, da odriži nazor o ratu istrijebljivanju, jer se on boji reakcije protiv krive nauke o mrzljini i zato on optužuje ne samo njemačku vladu, nego i isti njemački narod i njegovu praviskonu bice. Neprijatelji neće mir na osnovu pregovora. Kao nakon svakog prolaznog vojničkog uspjeha, opet se podiže val obijesti među enten-tinim narodima. Za to se ponovo istežu stari ratni ciljevi, koji su jasno ustanovljeni u tajnim ugovorima još neobjavljenim.

Govornik je završio:

U državama još ima savjesti. U njima se nešto miče kao spoznaja, da se samo može naći put k slobodi, ako se narodi u ratu povrate svijesti o svojim zajedničkim zadacima. Na hiljade ih je palo u uvjerenju, da će iz ovih nevolja uskrnuti bolji svijet, koji će zajamčiti njihovim potomcima mir i sigurnost, a dobro volju narodima između sebe. Sigurna je pobeda ovih zajedničkih ciljeva. Balfour može, da je odgodi, ali je ne može da zaprijeći.

Novi njemački poslanik u Carigradu.

CARIGRAD, 21. Agencija Millijavlja: Sultan je primio danas, dne 19 kolovoza, u audienciju poslanika grofa Bernsdorfa, koji je predao svoju vjerovnicu.

ENGLEŠKA.

Tajni ugovor između Sjedinjenih Država i Engleske.

BERLIN, 22. «Lokalanzeiger» doznaje iz dobro obavještenih neutralnih krugova, da se između

mene da spava, jer su taj dan mnogi bolesnici i nevoljnici tražili od njega liječi i savjeti. I tek što ih je sve ispratio i htio umoran leći da spava, ugleda nevjesta, gdje ide sama kroz šumu. I mišljaš u sebi: «Kako će ta putnica preći preko rijeke, koja se preko noći izlila iz korita i pokvarila most?» I ostavi svoju postelu, doveđe nevjestu do rijeke i prenese je na ramenima preko vode. Ali kad se vratio natrag, vrijeme je spavanja bilo prošlo, a on je morao opet šest dana provesti u bđenju samo za ljubav te nepoznate žene. No on se nije kajao, što je to uradio, jer je ona bila tako mila i lijepa, da se svaki rađavao da joj učini kakvu žrtvu ili ljubav.

I tako dogje nevjesta do kuće svoga dragana. On se bio zatvorio u svoju sobu, i kad je ona lupnula da otvari, ne htjede joj otvoriti. Izvukao je bio mač i htjede se ubiti.

One ođ silnoga straha nije mogla više ni govoriti ni moliti; glas joj je bio izumro. Ali je plakala i suze joj padači na hladni kamen. A on ču kroz tešku vrata njen plać i jecanje. Nije mogao da se ubije, slušajući je, i otvorio joj vrata.

Ona stajala pred njim sa sklopjenim rukama, i govorila mu: kako se morala udati. Kad je viđio, da ga ona još voli, obeća da se neće ubiti. Tada mu ona prigje, on je zagrlj i poljubi, i oni osjećaju u isto vrijeme svu radost i svu žalost, koju krije u sebi srce ljudsko.

On joj govorše: «Ti sad moraš ići, jer si žena drugoga». A ona pitase: «Kako ću?»

Ali se vitez, koji je ljubljaše, otrgnu iz njenog zagrljaja i reče: «Necu da učinim na Žao onome, koji te je pustio da mi dogješ». I on zapovjeđi, da se oseđaju dva konja, i odvede je kući njenog oca. — — —

To sve pričaše kalugjer nečastivome, koji još ne znađaše s kim govoriti. I onda ga upita: «Ko je od onih stvorova, o kojima ti pričan, učinio najveću žrtvu?» Jer kalugjer je bio dosta mudar, a znao je, da nijedan čovjek nije mogao biti tako bez grijeha, kao što se izdao ovaj stranac. I pomoću ove priče, mislio je, da će doznačiti: koji je od ovih

Sjedinjenih Država i Engleske sklopio tajni ugovor, kojim se točno uređuje budući odnos između obe zemlje pošto bude sklopljen mir. Radi se o savezu za obranu i napadaj protiv japanske politike za ekspansiju u istočnoj Aziji.

Škotski rudari protiv engleske vlade.

KRISTIANIA, 22. Londonski privatni dopisnik lista «Socialdemokrat»javlja, da je nacionalno udruženje škotskih rudara primilo sa 41 protiv 19 glasova rezoluciju, u kojoj ustaje s velikim ogorčenjem protiv vlade, koja neće da dopusti zastupateljima radnika da putuju u Svajcarsku na vijećanje o ratnim ciljevima, te pozivlje radničku stranku da, kao protest, istupi iz vlade.

Talijansko snubljenje austro-ugarskih zarođenika slavenske narodnosti.

BEČ, 21. Javlja se iz stana ratne štampe: Talijani se najbezobzirnije upinju, kako bi sklonili austro-ugarske ratne zarođenike slavenske narodnosti, koji su dospeli u njihove ruke, da vrše ratnu službu u talijanskoj vojsci, i to u obliku naročitih legija. Pri tomu na nečuven način vrijeđaju sve ustanove međunarodnoga prava. Ovaj se besramni postupak mora ožigati pred svom javnošću. Ne dadu li se ratni zarođenici dobrovoljno skloniti na sramotno izdajstvo protiv svoje domovine, Talijani ih disciplinarno kazne i radi najneznatnije malenkosti nameću im najteže kazne. Nastoje im utuštiti u glavu da je Češka već postala samostalna kraljevinu, pak bi za to bila dužnost njihove časti, da se bore za očuvanje slobode nove države. Da zarođenike zavede, upotrebljava neprijatelj sve moguće mjere, tako da im se ne izručuju ni prispjela pisma, da ne bi možda ovim putem seznavali, da u njihovoj domovini ipak drugačije ide nego što pričaju Talijani. S ovim izmeđarskim postupanjem postigli su Talijani doista neke uspjehe iako ne prevele velike, jedino kod osnivanja češke legije, dok su kod Jugoslavena imali mnogo manje sreće. Redovito je to momčad iz redova tako zvane inteligencije, koja pogazi svoju prigru, dok snubljenje Talijana samo iznimice ima uspjeha kod momaka, koji potječu iz seljakačke staleža. Besprekorno se drže naročito Ulkrajinci, koji poradi toga nijesu smješteni u slavenske tebole. Tako zvana rumunjska legija sastoji se za sad gotovo samo od časnika i nekoliko inteligentnih ljudi. Većina momčadi međutim neće ni da čuje o tomu, da stupi pod talijansku zastavu. U poljsku su legiju stupili gotovo samo nekadašnji poljski legijonaši. C. i kr. časnici poljske narodnosti, koji su dospeli u talijansku zarođenju, gotovo su se zarobljeni Jugoslaveni da ratuju na talijanskoj fronti, jer entente neće da prema rimskom Jugoslavenskom odboru preuzme jamstvo za to, da će kod diobe Austro-Ugarske ostati u jugoslavenskom posjedu Dalmacija i Trst. Prema ovoj propagandi ne može Austrija-Ugarska dulje da ostane ranovuđena. Ne radi toga, jer bi smo se morali bojati, da će Talijani moći skloniti naše slavensko pučanstvo na otpadništvo; jer izuzevši žalosne, ali ograničene slučajevne, naši su se Slaveni besprekorno borili i ponižili. Radi se naprotiv o tomu, da zaštiti časnike i vojnike slavenske narodnosti, koje su zarobljeni Talijani, da budu strpani u prave razbojničke tabore i ondje stavljeni na muke na sve moguće načine dok ne popuste. Ovi su zarobljenički tabori pukti zločinskih tabora, jer služe u naročitu svrhu, da prisile neće ratne zarođenike, da pogaze svoju prigru.

Talijanskemu snubljenju mnogo smetaju narodne i političke protivštine, koje su za rata izbile na površinu među ratnim zarođenicima. Tako je u taboru u Padovi bilo velikih tučnjava između Slovaka i Čeha, jer Slovaci nisu htjeli pristupiti u legiju, izjavljajući, da su oni Magjari; u drugu ruku nečekali su se zarobljeni Jugoslaveni da ratuju na talijanskoj fronti, jer entente neće da prema rimskom Jugoslavenskom odboru preuzme jamstvo za to, da će kod diobe Austro-Ugarske ostati u jugoslavenskom posjedu Dalmacija i Trst. Prema ovoj propagandi ne može Austrija-Ugarska dulje da ostane ranovuđena. Ne radi toga, jer bi smo se morali bojati, da će Talijani moći skloniti naše slavensko pučanstvo na otpadništvo; jer izuzevši žalosne, ali ograničene slučajevne, naši su se Slaveni besprekorno borili i ponižili. Radi se naprotiv o tomu, da zaštiti časnike i vojnike slavenske narodnosti, koje su zarobljeni Talijani, da budu strpani u prave razbojničke tabore i ondje stavljeni na muke na sve moguće načine dok ne popuste. Ovi su zarobljenički tabori pukti zločinskih tabora, jer služe u naročitu svrhu, da prisile neće ratne zarođenike, da pogaze svoju prigru.

sedam smrtnih grijeha bio njegov. Jer kako on bude odgovorio, koji je podnio najveću žrtvu, otac ili mlađoženja, gosti ili kuhar, razbojnički ili pustinjački, ili dragan, po tome će znati, da li je gorđost, ili ljubomora, da li prožđljivost ili jarost, da li gramzljivost ili lijenos ili čulnost, grijeh koji vlađa njegovom dušom. Jer ono, što buđe kod drugoga najviše hvalio, to bi njemu bilo najčešće učiniti.

Ali je nečastivi bio toliko zauzeo svojom igrom i namjerom, da nije ni opazio lukavstvu kalugjeru. «Zaista mi nije lako odgovoriti na tvoje pitanje», reče on. «Čini mi se, da muž nije manje žrtvovan do dragan; i da se gosti nijesu manje odrekli od razbojnici; svi zaslizuju najveću pohvalu.» I mislio je, da je tako odgovorio, kako je kalugjer želio.

«Zaime božje», viknu pobožni čovjek uplašeno, «reci bar da jedno djelo drugome pretpostavljaš, ili da ni jednom ne daješ ma koliku vrijednost!»

«Ni po koju cijenu, prečasni oče», odgovori nečastivi iskušać, «ni jedno djelo što su ti ljudi učinili ne smatram lakin. I ne mogu ni jedno druge gome da pretpostavim.»

Tada kalugjer primakne svoje usne njegovom uhu i reče: «Palujem te, podaj bar jednom djelu veću vrijednost!»

Ali nečastivi se usprotivi i moljaše za pričescé.

«Onda si ti grijenik sa svih sedam smrtnih grijehova», reče starac iznenadeno, «i ti si sâm nečastivi, a ne čovjek». Kad je to rekao, djele se neglo i požuri oltaru, i poče čitati molitvu za spasenje od nečastivog. A kad je vido nečastivi, da se izdalo, on raširi svoj ogrtač kao krila i poleti kroz crkvu kao slijepi miš.

I to je ispalo na dobro po ljudstvo, što nečastivi nije mogao izvesti svoju rgljavu namjeru; to je po volji božjoj pretvorio blagoslov, jer je priča kalugjerova kao mreža u ribarskoj ruci. Kao što se mreža baca u more i izvlači sa uhvaćenom ribom, tako priča kalugjerova prodirje duboko u dušu i srce čovjeka i izvlači grijeha na svjetlost, da se protiv njih bori i da ih iskorijeni.

i tako postanu zločinci. Ako dakle Italija doskora ne bude odustala od ovoga postupka, bila bi Austro-Ugarska prisiljena, da upotrebi represalne mjere, koje će biti za Italiju to osjetljivije, jer imamo mnogo više talijanskih ratnih zarođenika, nego li Italija austro-ugarskih državljana, odnosno bosansko-hercegovačkih pripadnika.

Izmjena sužnjeva.

Austrijsko-talijanski pregovori u Bernu.

BERN, 21. Dne 20. o. m. otvorio je u načnosti savezničkoga predsjednika potpredsjednik savezničkoga vijeća Müller konferenciju o pitanju glede ratnih zarođenika megju zastupnicima austro-ugarske vlade i talijanske vlade. Nazočni su od Austro-Ugarske: barun Kuehn, tečni savjetnik, zastupnik, poslanik i opunomoćeni ministar, pukovnik Stutz Hartenwehr, natporučnik Novotny, kapetan-auditor grof Gleispach i natporučnik Epstein; u ime Italije grof Bosdari, izvanredni poslanik i opunomoćeni ministar D'Amelio, brigadni general Frigo, natporučnik Laghezza, kapetan Zangheri i tajnici grof Di Pollicastro-Comm. Foberti, poručnik Tullio, konzul Grossardi i grof Vinci.

Oskuđica ugljena u Italiji.

BERN, 22. Predsjedatelj talijanske komisije za uglj u Londonu, Galli, opisao je zastupatelju «Timesa» veliku nestasnicu uglja u Italiji, o kojoj u Engleskoj nemaju pojma. Trgovci ugljem obustavili su svoj rad. Skoro sag ugalj se uvozi, sluzi željeznicama i tvornicama municije. Moreaju se sjeciči maslinici da se dobije goriva. Sav ugalj i sva drva što dobijamo nijesu ni u daleka dovoljni. Samo u osam većih gradova gori plin; a budući da se petrolej i svjeće teško mogu dobivati a prostome su narodu preskupi, to ovaj treba da po zahodu sunca sjedi u tmici.

Ruski vojni izvještaj.

MOSKVA, 21. Listovijavljuju ovaj ruski vojni izvještaj: Sjeverne fronte: Na pohodu duž rijeke Oonega naši su odjeli zaposjeli selo Kurgasovo. Južna fronta: U pravcu prema Kamišinu odbili smo protivnikove navale na selo Orahovo. Istočna fronta: Čehoslovačka fronta: U pravcu prema Alapjensku sukobi izvidničkih odjela. Opet smo uspostavili željezničku prugu, koja je bila razoren kod Alapjenska. U pravcu prema Lisbensku zauzeli smo selo Mihovo, Krutoj. Log i postaju Kormovišće. Neprijatelj se povlači prema Kumišu. Budući da je željeznička pruga polvarena, obustavili smo prog. U pravcu na Krasno-Ušmsk uznapredovali smo nakon ljeta boja do Klemovske. Kod selu Kirgišanskoj traje boj. U okolicu Kazana razvili su se žestoki bojevi, ali bez vidljivoga rezultata. U pravcu prema Simbirsku preduzeo je protivnik nevalju na Okolišanu, Volosnikovu i Sofijsku. Mi smo otvorili žestoku topničku vatru na Wuru i na željezničku prugu između Wury i Odonice, te uznapredovali do prve postaje Wury. Na ostaloj fronti položaj ne promijenjen.

Potonom parobrod.

DARIZ, 22. (Havas). Poštanski parobrod «Dolyness» sa srpskim četama, udari dana 10. o. m. u minu na putu u Solun te potonu. Sest Srba i jedanaest indijskih ložača nestade.

Naši Dopisi

Imotski, 20. o. m.

Nakon devetnaest godina u dva navrata provedenog boravištu kao poglavica c. k. ureda duhana, danas nas je ostavio obujljeni novoimenovan c. k. viši nadzornik samotre duhana gosp. Frano Brantsch preselivši se u Split. Radujemo se njegovom promaknuću, koje je uistinu zaslžio, ali žalimo stoga što nas je morao ostaviti. Tako uzornog činovnika, požrtvovnog i marljivog radnika u pogledu uzgoja duhana, na korist ne samo države, nego i gojitelja, prava je rijetko ponadavši kad su uz službene krjepesti skopčane još socijalne i druge krjepesti gragjanske, kojima je nadaren bio gosp. Brantsch. Kolike su njegove vrline u opće bile, svjedoči počast kojom je bio odlikovan od općinskog zastupstva uvejk mu harne krajine, imenovanši ga počasnim gragjaninom u sjednici vijeća od 29. decembra 1910. On je bio postao upravni domaći i uživo je opće pošt

i neće. Nakon toga i Mile te pozovne pot u humanitarne naprijed novca po drugu za otpremu vanredan, u tili sakupljanje slijedi po ponoći završilo i sretan put sve stana. Draštavu želimo mu od srca i da ovaj vez lju stane trajan i ne

VIJESTI

vanje.

Vestosko Veličanstvo i priznanje izvrsnog mokatoličkog župnika Antunu Jaspriću u runom na traku ko

nemovanja.

Vestosko Veličanstvo

rečeg razreda s ra priznanje hrabro st. natpor. Nikoli zapov. br. 23. kod

šnje povoljno pri pred neprijateljem u, od zem. žand.

o priznanje uz po i izvrsno službo st. kap. Tiberto Al-

runom na vrpci ko zvrsna službovanja ator. inž. Antunu rovniku, kod jednog st. Bonetti, od 23.

vrpcu kolajne za hra vovanja pred neprijateli miču, od puč. ust.

ast. Iva Šapro, Dra 37. str. puk.; Tomu 37. str. puk.;

službe: prič. zast. iča, od 37. str. puk.;

ust. zast. Tomu 37. str. puk.;

Humberla Fa Chiudina-Piačera.

vjerne službe.

ateljatelj kancelarije c dru, Vicku Montani za četrdeset godina u sudska službu

40 godina vršio jtu službu, te je ste starješina i štovanje mnogim česlikama, vanja, pridružujemo

est.

obraćaj od sada je za poljski poštanski za poljski poštanski ređe Orosi i Puka.

strijske vojnike i siročad.

e uprave uvijig se sada razvio osig uvojnice zaklade za anje obuhvaća već pojnicima obitelji, a preko spomenutog opisan ratni zajmova oga otpada već dio osiguranjem života, obite koristi i po ota uželo je maha je obezbržen po gurnošću očekivali, jače sirotat ratniku iti za čitav život ajući odio isplatio ana palih i umrlih (miljuna) kruna.

tanova c. k. aust ročad, te onih pri tvr unutrašnjih po log osiguranja i od sti prihod od preko

ran je c. k. aust siročad od samih ranjem života tekući kruta, a predrživa visiti.

skog osigura ciju c. k. aust ročad i posredovo bilo je primljeno u dijelom obnovlje dione 1917 ukupno ranom svotom od 31. srpnja, ukupno ranom svotom od

eno obiteljima palih ao osigurana svota 18 do konca srpnja

Na ratne zajmove skopčane sa osiguranjem životu bila je do sada potpisana posredovanjem pokrajinskog osiguravajućeg odjela za Dalmaciju i njegovih kotarskih osiguravajućih odjela ukupna svota od oko 6 1/2 milijuna kruna.

Gori navedene brojke pružaju bistri prikaz kakvim se je orijaškim korakom proširila djelatnost c. k. aust. vojničke zaklade za udovice i siročad, a taj je velji razvoj najbolji dokaz, kakve značne ko risti pruža ta zaklada obiteljima svojih osiguranika.

Hrvatske paralelike na nautičkoj školi u Matom Lošinju.

Pišu nam iz Lošinja, 22. o. m.

Poslije toliko vremena i vlasta je uvidjela potrebu da se otvore hrvatske paralelike na ovdejšoj nautičkoj školi. Dne 15 sept. se otvara prvi privredni tečaj. Škola je dakkako u prvom redu namijenjena istarskim a dobro će doći i sjevernim dalmatinskim otocima. Žalosno bi bilo, kad ne bismo mi još ni sada razumjeli važnost ovakvih škola u nacionalnom i ekonomskom pogledu i ne upotrebili priliku da odgojimo našu mladež, da bude sposobna vladati na našem moru. Ko ikako može, neka daje pošalje u nautičku školu u Lošinj.

I ako je sada već trošak za uzdržavanje djece u školi, ipak ima mnogo nadje, da to neće biti tako teško, kako na prvi pogled izgleda. Javljuju nam, da je gotovo sigurno da će se otvoriti dječaka ku hinja za objeo i večeru, tako da uzdržavanje djece ne će koštati mnogo više, nego uzdržavanje kod kuće, jer će se hrana po svoj prilici dobivati iz Hrvatske.

Hrvatska za prehranu Dalmacije.

U Zagrebu na 22 o. m. sazvana je sjednica ad hoc od sedam lica po prijedlogu dr. Lorkovića u maloj saborskoj dvorani za pomoć Dalmaciji.

Iz Zadra su oputovali da dogovaraju sa odašanicima hrvatskoga sabora za prehranu Dalmacije odaslanici zemaljskog odbora d. Medini, d. Machiedo i d. I. Prodan. U istu svrhu imati su se u Zagrebu naći i drugi odaslanici iz Dalmacije.

Odlazak đice na prehranu.

U petak oputovala je za prehranu u Hrvatsku 10 đice iz Viđa kod Metkovića, 6 iz Komiže, 1 iz Trogira. Putuju preko Knina i Prijedora, a prati ih g. Petar Vranković, tajni Hrv. Napretka.

Povratak đice iz Slavonije.

Onomađene se je povratilo iz Slavonije 81 dalmatinsko đice. Ova su đice bila posla još lani, u kolovozu na prehranu u Slavoniju, te su većim dijelom bila porazmješteni i u okolicu Đakova. Imu ih iz sinjskog kotara, pa spljetskog, imotskog, šibenskog i zađarskog. Sjajno su opravljena, a vra tiše se na zahtjev roditelja, koji se uželješe đice, što je dugo ne viđeše.

Narodne Novine o daru Zadružnog Saveza Matici Hrvatskoj.

Zadružni Savez u Slijetu poklonio je, kako smo već javili 30.000 kruna fond "Matica Hrvatska" za izdavanje điel gospodarske i poljoprivredne slike. O tom daru zagrebačke "Narodne Novine" pišu: Zađružni Savez je shvatio duboko značenje pokrenute akcije, potrebu sistematskoga i svestr noga obrazovanja našega naroda u tom pravcu. Ovime velikim darom udareni je jak temelj da se zaista i u život priveđe jednodušni zaključak glavne skupštine "Matica Hrvatska" od 29 lipnja. Nema sumnje, da će se za ovim plemenitim primjerom Zađružnoga Saveza povesti i ostale naše institucije i pojedinici, da će se doličnima nagradama piscima i stručnjacima omogućiti izrada svih onih djela koja su našemu narodu na gospodarskom i poljoprivrednom polju od preke potrebe.

Pčelarska zadružna.

Na 12 o. m. osnovala se u Makarskoj Pčelarska Zadruga za politički kotar Makarsku. Na skupštini se upisalo 60 članova i birana je uprava.

Iz umjetničkog svijeta.

Pjevač Marko Vučković, član bečke Volksopere, priredit će u jeseni koncertnu turneu po našim gradovima.

Pazite na đice.

U nedjelju 18 o. m. supruga državnog redara Bašića u Zadru pošla je na kupanje sa dvije male. Mala od 3 godine odaleći se od kraja i potone, te su je jedva živu izvukli. Ali kroz noć je umrla!

U četvrtak poslije podne dovedoše u gradsku bolnicu u Slijetu petnaestogodišnjeg đicečaka Nikolu Zlatara iz Povala na Braču, kojemu je puščani naboibzlo desno oko, izranio lijevo, te odišao 2 prsta desne ruke. Đicečak je našao na cesti naboib, stao da se njim igra, te kamenom lupao po njemu. Naboib je prsnuo, te ga na ovakav način teško izranio.

Uhvaćeni lopovi cipela.

Općinsko je ređarstvo u Slijetu uhvalilo četiri lopova, što pokrađoše pred dvadeset dana trgovcu Gaonu cipelu u vrijednosti od oko 19.000 kr. Svi su ređarstvu već odavno poznati, a bili su i više puta kažnjeni. Kragju su izveli tako, da je A. Dvornik klijetište prekinuo dva lokota na vratinu, a Jelčić je otpiračem otvorio vrata. Cipele su natrali i ponijeli nekoj ženi Jerković kod ribarnice. Ona ih je odmah dala nekomu trgovcu iz Supetra na Braču i predala im utrženu svotu. Ali kako se česio događaj, tako i ovog puta: popravđaše se u diobi. Prva dvojica ne htjede da dađu svojim pomagčima onoliko, koliko su tražili. Htjeđoše pače, da ih prevare. U nijihovu prepiranju stvar je izbila na viđejo i ređarstvo im je ušlo u trag. Sudac istražiti je preuzeo stvar i dao lopove zatvoriti u sudbene tamnica. Osobita je zasluga, što se je lukežima ušlo u trag, opć. ređarstvenog povjerenika Gale.

Ljetnji požari.

Javljuju iz Kune na Pelješcu 17. Opet nam se upalila stara i velika šuma; dio prolani, dio lani, te ove godine. Šteta je velika, a u malo vatra ne zahvatila bližnje selo Košarni Dol, tako da su čeljaci već iznosila iz kuće što su mogla, da spase. Piši iz Dugopolja 16. Ovih dana bukunje je požar pod krovom kuće Grge i Kati Kolić, te uništilo kuću, namještaj, razna žitija, svega vrijednosti oko 8000, te 4500 kruna u banknotama na štetu Grge, a Amici Kolić malo manje. Ništa nije bilo osigurano. Uzrok je požaru nesmotrenost kućne đice.

Promet i trgovina.

Švači konci.

Trgovačka i obrtnička komora Zadarška javlja svim obrtnicima koji rade švačim koncem, da ima izvjesnu kolicišnu švačeg konca i da će ga kroz kratko vrijeme dijeliti u svom području. Poživlje stoga sve takove obrtnike koji posjeduju obrtni list da se usmeno ili pismeno prijava komori i to najdaleje do 15 rujna u svrhu da im bude mogla biti doznačena primjera količina. Ko se do naznačenog dana ne prijava, ne će više biti užet u obzir. Uz prijavu ima se prikazati obrtni list i potvrda sa strane obrtnice vlasti o broju radnika zaposlenih u obrtu.

Filo da cucire.

La camera di commercio e d'industria di Zara comunica a tutti gli industriali che nella loro industria adoperano filo da cucire, esserne pervenuta una partita di filo da cucire che fra breve verrà distribuito nel distretto camerale. Invita perciò gli industriali in quistione che possiedono un certificato industriale di volersi insinuare personalmente o in iscritto alla Camera, e ciò fino il 15 settembre acciò possa essere assegnato un adeguato quantitativo. Coloro che non si insinuassero fino il giorno stabilito non verranno presi in considerazione. Assieme alla domanda dovrà essere prodotto il certificato industriale ed una conferma dell'autorità industriale sul numero degli operai occupati nell'industria.

Poštanski saobraćaj s Turskom.

Od 19. augusta o. g. dopušteno je opet primati poštanske pakete i poštanske leriele komade za Tursku. Privremeno je primanje ovih paketa dopušteno samo u jedan dan sedmice i to u ponedjeljak. Od jednog se pošiljača smije za sada primati najviše dvadeset poštanskih paketa ili četiri poštanska teretna komada, ili za svaki 5 poštanskih paketa jedan poštanski teretni komad.

Književnost.

Književni Jug.

Izšao je 16. broj "Knjiž. Jug." sa ovim sadržajem: Vatroslav Jagić: Izmjene misli o našim narodnim stvarima prije 30 godina. Dragutin Domjanović: Vr u cvjetu. Svetozar Corović: Na vježbalisti. Miroslav Krleža: Sodomski Balkan. Tone Kosem: Još skropi trte. Fadil Kurtagić: Ne terasi. A. Korewski: Ibsenov Brand i treće carstvo. U pregledu pišu: N. Bartulović o Drobaskinoj knjizi: O pjesništu slobode; M. Kašanin o Wenzelidesovim književnim studijama; B. Levčić o Dimitrijevićkoj Amerikani; B. Novaković o umjetničkoj izložbi. — "Književni Jug" izlazi redovno dva puta mješavino latincu, cirilicom i slovenački. Cijena na četvrt godine K 10. na pola godine K 20. Adresa: "Književni Jug", Zagreb, Gundulićeva ul. 29.

Mjesecnik pravničkog društva,

dubrovački 7. i 8. (za julij i avgust), netom je izšao s ovim sadržajem: Dr. Ladislav Dolić: + Nikola pl. Tomašić. Franjo Breum: Može li i kada za starjeti tražbeni, što provizore iz ug-hrv. finansijskih obraćuna. — a: Austrijski red oduzimanja svojevljenosti. Dr. Ivan Maurović: Drimjelje k vlasti dnošnji osnovni i djelomični preinacijenje gragjan skoga zakonika. Dr. Stjepan Bosanac: Pribroj interpretacija novoga mirovinškog zakona. Dr. Julije Mogan: O srazu brodova. Zatim slijedi prevosudna, upravna i financijska kazuistica, a onda književne obzname i vjesnik.

Aktuelni dopisi.

G. g. M. Vuković učiteljica u Malom Lošinju.

Za one informacije glede stanovanja i prehrane u Malom Lošinju, možete uvrstiti jedan mali oglas.

D. KASANDRIC odgovorni urednik.

Tiskarnica c. k. dalmatinskog namjesništva.

Pokr. povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida

Oglas.

Donosi se na znanje zanimanim ratnim invalidima da će se kod c. k. Export-Akademije u Beču XIX. Exportakademiestrasse N. 1 i u nastajnoj školskoj godini 1918-19 od 1. oktobra 1918. do polovice januara 1919 obdržavati tečaj za željeznički cjenik za ratne invalide, koji ima za svrhu osjećanje radozonalosti i vlastite sigurnosti.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 23. Glavni stan, 21. augusta 1918. U okolini Moglene i južno od Huma raspršeno neprijateljske jurišne odijeljke, koji su nastojali da se primaknu našim pomaknutim stražama. Na obim obalama Vardara obostrana djelatnost vatrom potraja sa znatnom jačinom. Na pretpolju, sjeverno od Tahinskog jezera, naša artiljerija raspriši neprijateljske izvidničke odijeljke.

SOFIJA, 24. Glavni stan, 22 o. m.

Mađedonska fronta:

Neprijateljski jurišni odijeljci nastojahu da se primaknu našim stražama na zapadnoj obali Vardara, ali bježu vatrom raspršeni. Južno od Huma i Alčakmehle i Vardara sve jednakoj jaka vatrica neprijateljske artillerije.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphe-Korrespondenz-Bureau.

Bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 23. Si comunica ufficialmente:

23 agosto 1918.

Teatro della guerra italiano:

Una squadriglia di velivoli austro-ungarici operò con successo un attacco con bombe contro il campo d'aviazione italiano presso Mestre. Del resto nessun avvenimento particolare.

Albania:

Le truppe del colonnello generale barone Dflanzer Balfin hanno sloggiato il nemico in parecchi punti dalle sue prime linee: hanno

OPĆINSKA ŠTEDIONICA u OBROVCU

Ulošci : 31 jula 1918 K 368.222:70
Ukamaću uloške koncem svakoga polugodišta sa

5% čistih

Za uloške jamči općina obrovačka sa svom poreznom snagom i cijelom svojom imovinom.

Pod državnim je nadzorom.

Uživa pupilarnu sigurnost, te se po tome primaju na priplod maloljetnički, sirotinjski i crkveni polozi.

Rentovni porez plaća štedionica iz vlastitog.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špeditorske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Drag, Drinopolje, Aussig, Beograd, Braila, Brno, Buchs, Budimpešta, Carigrad, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Solun, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjeri za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

Interesantna novost!

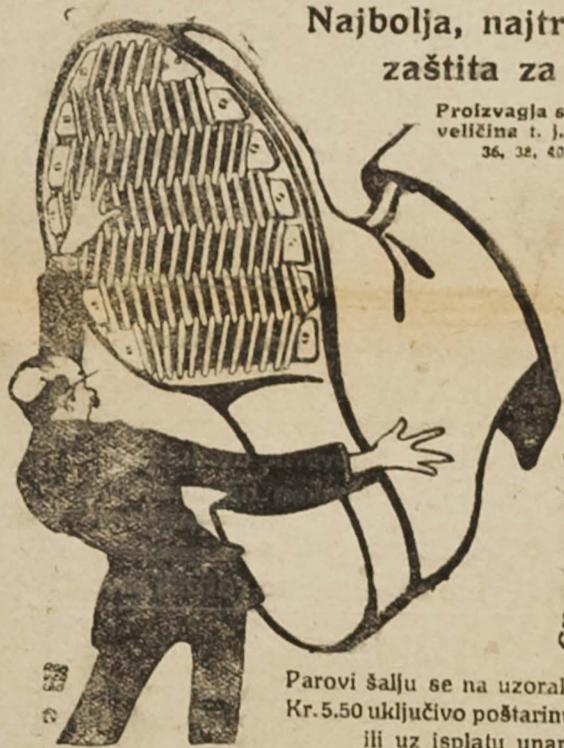
za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanjanja sve
mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice
nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod.
Duzanje isključeno. Može se lako pribiti i
odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija
zaštita za poplate.

Proizvaja se u 9 različitih
veličina i. j. u Br. 30, 32, 34,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena pojedino paru uklju-
čivo vijke za pričvršćivanje
Kr. 5.20.
Grosistička i preprodavačina zlatan popust.

Parovi šalju se na uzorak uz pouzeće
Kr. 5.50 uključivo poštarnu i pakovanje
ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-
Hercegovinu i Istru kod tvrtke

BRAĆA KLEIN - ZADAR (Dalmacija).

Traži se naučnik za
tiskaru.

Cercasi apprendista per
tipografia.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici
Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di
giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2
del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provi-
vinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o
4% della Banca Commerciale di Budapest. —
Lettere di pegno della Cassa di risparmio di
Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro
al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della
Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore
all'usuale tasso d'interesse.
CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate
mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874
Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.
Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ.
Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.
Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ.
Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.
Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita
princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.
Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale
fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed
Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate
mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto
Corrente, con restituzione senza preavviso, verso
un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze
d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni
d'incasso, versamenti e simili richieste dei
propri clienti, senza alcun i spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro
la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle
condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita,
Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale
delle Assicurazioni Generali di Trieste.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE